

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁRNÓVÉDELTECZA 8. Telefon száma 55-88.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁRNÓVÉDELTECZA 8. Telefon száma 51-66.

Mai számunk főbb közleményei: Veszélyes: Az appropriáció. A fűmél kormányzó lemondása. Új államtitkárok.

Az appropriáció.

Hétfőn megkezdődik az appropriáció-vita; bizalmi követel a kormány, s a ház óriási többséggel meg is kapja.

Ha körültekintünk, azt látjuk, hogy eddig vajmi kevés történt a közelet szánásának érdekében.

Az idő múlik és terjed az a régi nemzeti átok: a széthúzás: nem volt elég mindaz, a mi nemzetünk darabokra szakgatta eddig, most a vállalkozásosság is felébredt.

Sokáig, igen sokáig, senki sem kérdezte azt, hogy milyen valakinek a vallása? Most ez az első kérdés, és minden más kérdés megválaszolására elvezet a felekezeti álláspontot.

Ennél nagyobb szerencsétlenség az országot nem érthette; még nagyobb szerencsétlenség ez, mint a nemzetiségi mozgalom terjedése.

Egykoron Rakóczi Ferenc oroszokkal kezdte meg a magyar szabadságharcot. A mai korhoz sokkal közelebb eső 48-as korszakban pedig az örökös dicsőséges 3-ik honvédszázalék 6-ik százada egészen hátrált a szabadságharc alól.

Rakóczi Ferenc katolikus volt, és mégis híven követte a protestáns kurucokat az ő szabadság-zászlóját, melyre a szó volt írva: resurgat.

Kossuth Lajos lutheránus volt, és mégis egy katolikus püspököt nevezett ki vallás- és közoktatási miniszterré s a halhatatlan honvédek soraiban olyan hazafiak voltak, mint Mednyánszky püspök, a ki keresztelést kezében vette rohamra a huszárokat.

Mily végtelen hibáknak kellett történni azért, hogy a nemzetiségek ellenünk zudulhattak, és hogy a vallási felekezetek közt a béke fel lett dülva!

De azért nem tette. Azok pedig tényleg nem tudtak semmit és az egyik meg is szólította: — Szervusz Tivadar! — sietek, dolgom van. Es elrohant.

Aztán levélkezelt, lefejtődött és elgondolta, hogy holnap ilyenkor már tizenöt éves ember lesz, a ki nem fogna többé ezek a győző gondolatok bántani . . .

De miért kesik holnapig? Miért nem teszi most magját? Maga sem tudta okát adni. Csak várt és várt. Es álmatlanul, nyitott szemmel hánykolódott a forró parnakon . . .

Másnap reggel, mikor az aranyos tavaszi nap-sugár kacagva nézett be hozzá az ablakon, Szentiray főúrdat lazab álomból, a mely hajnal felé nyomatott. Csak olyan álom volt az, mint a halálra ítélték, utolsó ejelőlkön, a siralomházban.

De miért kesik holnapig? Miért nem teszi most magját? Maga sem tudta okát adni. Csak várt és várt. Es álmatlanul, nyitott szemmel hánykolódott a forró parnakon . . .

Másnap reggel, mikor az aranyos tavaszi nap-sugár kacagva nézett be hozzá az ablakon, Szentiray főúrdat lazab álomból, a mely hajnal felé nyomatott. Csak olyan álom volt az, mint a halálra ítélték, utolsó ejelőlkön, a siralomházban.

De miért kesik holnapig? Miért nem teszi most magját? Maga sem tudta okát adni. Csak várt és várt. Es álmatlanul, nyitott szemmel hánykolódott a forró parnakon . . .

Pajdalom, mind e két fölkerbésült áramlat eddig még romboló hőmpolygésnek csak a kezdetén van, de semmi nagyobb erőfeszítés sem észlelhető oly irányban, hogy a ház, a szent nevében gát épüljön a hőmpolygó áramlat ellen.

A szabadon hagyott vészfordó áramlatok ereje folyton növekszik; a magyar faj ellentámasztói pedig a közszellem nagymérvű hanyatlása folytán nem csak hogy nem növekszik, de fogy és mar-mar egészen elenyészett.

A kormány ezt télen nézi; sőt az egyik felekezeti irányhoz közeledik is. Magyarország belkéréjét felidült az utóbbi években fűző sebeket ejtett erőszakoskodás; most pedig még inkább felidült a békét a vallásfelekezetek közli surlódása.

Mint oldott kéve pusztul nemzetünk: ezt mondta a költő s tekintetével a jövőbe nézett; mert a mikor e szavakat írta a lényuralom korszakában, a közös szenvedés közös akaratát és közös erőt teremtetett s nem volt olyan a nemzet mint egy oldott kéve. A jelen kort látta a költő lelki szemével és tudta, hogy ha tovább haladunk a megkezdett úton, akkor meg fog kelleni fordítani Széchenyi István egyik híres mondatát és azt fog kelleni mondani, hogy „Magyarország nem lesz, hanem volt.”

A hibás lépések, a rossz törvények, meg a nemzet jogainak feladása sem csinálnak olyan nagy kárt a nemzet jövőjének, mint ha fozslányokra tépik magát a nemzetet.

A hibás lépések nyomán vissza lehet térni ismét a kiindulási ponthoz; a rossz törvényeket el lehet törölni; feladott jogainkat pedig vissza lehet szerezni, ha van hozzá erőnk, és e jogok keveset érnek, ha nincs e jogokból merített erőnk ezeket megvédeni: de a fozslányokra tépett nemzeti test elvérzik, mielőtt az idő folyása, (mely mindent gyógyít), elharthatná a nemzet nagy veszedelmét.

A vallás fogalma szent és magas sztosz fogalom, melyet el kell választani minden földi fogalomtól, mert minden a mi földi, mulandó, változóknak és gyarló; a vallásnak pedig örökérvényűnek, változhatatlannak s a hívő előtt tökéletesnek kell lenni. A két fogalom mereven elütéses egymással; és tönkremegy a nemzet és a vallás egyaránt, ha ezt meg nem érti s ehhez nem ragaszkodik az ország.

A mi pedig a nemzetiségeket illeti, Franciaországban van frank, norman, breton, bask nemzetiség. Angliában van angol, gall, kelta. Belgiumban van wallon és flamand. Svájcban van franczia, német, olasz és román.

Ez országokban még sincs nemzetiségi kérdés. A kormánynak lenne első sorban kötelessége gátat emelni a felekezeti világlóság ellen; és kötelessége volna kiküszöbölni a nemzetiségi kérdést is, a mely, tekintve,

hogy ép e kérdés gyújtotta fel a szomszéd házát, nagyon égetővé lehet hazánkban rövid pár év múlva.

Aggódva kérdezzük tehát, hogy mit tett a kormány abban az irányban, hogy e két veszélyes áramlatot megállítsa? Kétségtelen az, hogy eddig vajmi keveset tett, és így nemcsak hagyományos érvünkért, de már az emittettek miatt sem adhatjuk meg a kormánynak az appropriáció jogát.

Kossuth Ferenc.

Budapest, márczius 31.

Az országos fuggó-lenségi és 48-as párt ma este Kossuth Ferenc előktele aiat érkekezett tartott. Az appropriációról szólt törvényjavaslatot tárgyalta. A javaslatot Darta Odón ismertette s az érkekezett elhatározta, hogy az appropriáció nem szavazza meg. A párt álláspontjának a képviselőházban való kifejtésére Kossuth Ferencet kérték föl.

A király személye körüli miniszter. A hivatalos lap mai száma publikálja gróf Széchenyi Gyulának a király személye körüli miniszterre történt kinevezését, közölve a következő két királyi kéziratot:

Kedves Széll! Előterjesztése folytán önt a személyen körüli magyar miniszterium ügyének jelölésére vezetését önnel feltenem.

Kelt Buda pest, 1900. évi márczius hó 29-én. Ferenc József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Kedves gróf Széchenyi! Magyar miniszter-elnökön előterjesztése önt személyen körüli magyar miniszterium ezennel kinevezem.

Kelt Buda pest, 1900. évi márczius hó 29-én. Ferenc József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Wlassics Gyula szabadsága. Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter mar csak rövid időt tölt Magyarországon. De azelőtt egyelőre meg nem tér hazá, hanem Olkúrára vagy Bréziliára, vagy Abházia-ra megy. Hogy mikor jön vissza Budapestre, az még bizonytalan.

A fűmél kormányzó lemondása.

Politikai körökben nyílt titól, hogy Széll Kálmán miniszterelnök és gróf Szapary László fűmél kormányzó közt meglehetősen feszült viszony uralkodik. A fűmél kérdésben egyáltalánban nincsenek egy nézetben s így pár het elött átérték annak a híre, hogy gróf Szapary mefűlki állásától. Akkor a miniszterelnök lapjai megfűltek a hírt. Most azonban nyíltan kijött a hápora a miniszterelnök és a fűmél kormányzó közt. A Magyar Tengerpart című fűmél lapban, mely a fűmél kormányzó fehérvallású közlönye, a minap „Egy országos baj története” címmel cikk jelent meg, mely a néppárt kelezéséről és parlamenti tárgyalásáról szóltan, elítéli, habár csak a sorok közt is, Széll Kálmánnak a néppárttal szemben való magatartását. A miniszterelnökhöz közel álló Bp. Népölö leplezte kifejezi ma, hogy magát gróf Szapary Lászlót tartja a cikk szerzőjének és aztan megfűlji:

„Vissza kell utasítanunk a közlemény grammatikai cizálásait, melyek annál szigorúbb megfűlés alá esnek, mert olyan cizolás helyben, a melyben Fiume, a magyar állam kormányzatának érdekeit képviselői hivatalú forrásból kerültek napvilágra. Figyelmeztetnünk kell a „Magyar Tengerpart” cizkijóráját és sugallatját, hogyha eddig nem vette volna tudomásul, legyen szives most tudomásul venni, hogy Magyarország miniszterelnökét az idő szerint már nem hívó Bámfly Deszónék, hanem Széll Kálmánnak hívják.”

Politikai körökben a kormánypart lapnak ez a közleménye élénk feltűnést keltett ma és megfűsítést látjuk benne annak a napok óta egyre pozitívabb formában felerült hírek, hogy gróf Szapary László már rövid idő múltán megvált állásától.

Új államtitkárok.

Már néhány héttel ezelőtt jeleztük hogy Gullner Gyula orsz. képviselő belügyi államtitkára fog kinevezeteni.

Széll Kálmán miniszterelnök egy kontempláta a dolgot, hogy Jakabffy államtitkari a belügyminiszterumból áthelyeztetni a kereskedelmi miniszterumba és aztan az ő helyébe kinevezeteli Gullner-t.

E terv megvalósításának azonban, mint szintén közöltük, Hegedűs Sándor miniszter volt az akadály, a kinek a kereskedelmi államtitkarságra, úgy látszik, más jelöltje volt s a ki egy darab ideig ellenzete azt, hogy Jakabffy neveztessek ki az ő miniszteriumába.

Vége azonban Hegedűs engedett ebben a kérdésben, nyilván azért, mert Széll Kálmán kifejtette előtte, hogy a volt nemzeti párt tagjai nagyon zokon vennék, ha nem választana meg abbéli ígérteit, hogy a köztűk való Gullner Gyulát államtitkárnak teszi meg s így hosszas vajadás után végre mégis megtörténik az a kinevezés.

Ez lesz a volt nemzeti párt husvét pirostűjása, a melynyiben egy értesülünk, hogy Gullner Gyulának belügyi államtitkára való kinevezése még a husvét napok elött fog megtörténni.

Egy másik államtitkari kinevezésről is beszélnek kormánypart körökben. Mondják ugyanis, hogy a király személye körüli miniszterium államtitkari állását is betöltik, állítólag különös tekintettel arra, hogy gróf Széchenyi Gyula, az új miniszter már igen előrehaladt koru ember — tudvalegileg tizmar helvénye éves — a ki mellet fiatalabb, munkabírásának teljes erejében levő férfút is kell kinevezni.

Ez a hír mar csak azért is igen valószínű, mert herceg Esterházy Miklós — erősen klerikális érzésű ember s így hát teljesen megfűlel a Széll Kálmán izlésének.

Különös csak az, hogy a miniszterelnök egyáltalánban gondolni is mer arra, hogy a király személye körüli miniszterium államtitkari állását betöltse.

Pár év elött ugyanis úgy találták, hogy ez az állás merőben sinecúra, hogy államtitkára a szépet, tustem csak úgy érzi a hideget, melegét, mint más ember. Tudom élvéni a jó ételt, italt. Ajkaim érzik a tél csök dicsőségét és ereimben forog a pezsg a vér . . . Fénzenem mindent megszerzhetek magamnak . . . Csak egy hiányzik . . . a becsület! . . .

Az a mikor Szentiray Tivadar eldobta magát a fegyvert, valami azt sugta neki odabent, hogy: — Most már nem csak gazember, hanem gyáva is vagy . . .

III. Ott feküdt a fűben, hanyat, két kezét a feje alá leve, és bámult fölfele, oda, hol az erdő sűrű lombjai között tenyérvényi kétség kandikált. Körülötte ünnepélyes, mély csönd, az erdő csöndje, a melytelve van rejtelmes, lüktető zsongással és a melyt a költők, meg a szerelmesek a szívökkel hallgatnak . . .

Már hetek óta él így, elvonulva a világ zajától, egy felvidéki kis faluban, mely oly fekküdt az erdő alján. Kicsiny szobát bérelt egy parasztagatól, a ki egész családjával együtt nagyon megbecsülte a pesti vendéget. Értelmes, tiszta emberek voltak s iparkodtak mentől kevesebbet terhelni lenni neki. Az asszony jó kedvvel sütött, főzött, takarított le. Szentiray pedig el napról-napra, nem törődve senkivel, semmivel. Nyagokat stétál, kirándulásokra tett a hegyekre. Egy-egy jó könyvet vitt magával s este, mikor kitaradva hazá érkezett, jótélen fogyasztta el az egyszerű ételt, a mi elötte telték. Koran fekküdt és nagyokat aludt s korán kelve újra folytatta ott, a hol elhagyta a tagnapot. Nem hiányzott neki senki és nem vágyott semmire. Egészen beleléte magát új helyzetébe s komolyan el volt tökölje, hogy egész életét így fogja elölténi.

A mint ott fekküdt a pázsiton, egyszer csak neszt ütötte meg fűlét. Kisse fölemelte fejét s figyelni kezdett. Ekkor pár lépésnyire két női alakot vett észre a fak között. Nem falubeliek voltak, hanem urak. Egy fiatal leány s egy idősebb asszony. Azok nem látták, de a férfi egész jól láthatta őket. A fehér ruhás leány hajlékony, karcsu termetű, hmvass szöke hajjal s kék szemekkel. A fekete ruhás asszony szomorú tekintetében pedig volt valami, a mi arra engedett következtetni, hogy bőven kivette részét az élet iskolájában a szenvedésekből is. Még nem volt nagyon idős, csak idő elött megöregedett. Szóltalan haladtak egymás mellett, miközben a

király személye körüli miniszteriumban egyáltalánban nincsen szükség s így azt az állást igen helyesen, egyszerűen lörölték, a mi néhány ezer forintnyi megfűlarkerté jeent évenként az országra nézve.

Az idei költségvetésbe egyáltalánban nincs is fűlötve a király személye körüli miniszterium államtitkari állásának feladása, a mi nyilvánvaló bizonyítéka annak, hogy a terv csak újabb idő óta maradt föl.

Ha ily körülmények közt herceg Esterházy Miklósnak az államtitkára való kinevezése csakugyan megtörténik, úgy ez csak újabb bizonyosságra annak, hogy a klerikálisok milyen rohamosan foglalkoznak a dicsőséges Széll-árában pozícióját pozícióját.

A Bud. Tud. különben ma este azt közli, hogy a király személye körüli miniszterium államtitkari állásának betöltéséről elterjedt hírek mar csak azért se lehetnek valók, mert a költségvetés nem gondoskodik az államtitkár fizetéséről. Hanem az a felhatalozott közlemény is csak a mellet tanusgokodik, hogy a dologról csakugyan van szó, a minthogy e kommunikál véleményünk szerint csak arra való, hogy ideig-óráig leplezgesse még a dolgot.

Közeletünk.

© Ez a kifejezés, hogy «kazar», a legújabb magyar terminológia szerint annyit jelent, hogy: zsidó. Szűk-bb értelemben pedig: lengyel zsidó. Mert Egan ur az ő híressé lett rögtönzésében, az «szokhat heveven» arra a megfogalmazásra jutott, hogy a lengyel zsidó különböz a nyugorúpai és kis-ázsiai zsidótól. Sít ez a lengyel zsidó bizonyosan a kazárak utódja, a kirelő tudva van, hogy egy részük a zsidó vallást követte.

Nem tudom, miként áll ez a dolgr. Egész bizonyossággal talán senki se tudná megmondani. A kazár zsidók maradekai, a kharáimok most is élnek még a Krím-ben, mely felséglet valamikor Kazarországba tartozott. De azért nem látszik kívánat, hogy a lengyel zsidók egy része, sőt talán nagy része is szájtán a kazároktól származik. Magok a zsidók különbséget tennék a «szefárd» és «kaszár» vagyis a spanyol és a lengyel zsidó közt. Úgy tudom, dogmatikus különbség is van köztük. A kazár teoria tehát nem látszik valószínűsülnöknek, ha nem is bizonyos.

De az meg azután egészen bizonyos, hogy a vallási türelmetlenség szempontjából — pláne nem antiszemita világlással — nem tanácsos a kazarizmust tanu gyanánt megfűdeni.

Mert hisz a kazárak fajrokonai voltak a magyaroknak. És a vallási türelmetlenségnek oly sok és oly szép példái egy nemzet se szolgáltak, mint éppen a kazárak, vagy más ősszel kazárak.

Fennmaradt napjaink József kazar katonái s levele, melyet Chisidai rabbinak, Isák és Ezra fiának írt. Utóbbi Spanyolországban élt Abrahámhoz már fűjedelm udvaránál, s annak volt kedvelt embere, úgy látszik, egyszerszint orvosa és bizalmasa.

József kazar kán elmondja ebben a leveleiben, hogy az ő népének tetemes része egy idő óta a zsidó vallást követi és hogy maga az uralkodóház is izrael hitét teri. Valamint elmondja az álléresnek történetét, annak indító okát és lefolyását.

E levelet kelt a 957-961 évek közt írták. Ez utóbbi esztendőben halt meg József, a kán. A levelet előadásból nyilvánvaló, hogy abban az időben, midőn osztrak az Etlőköz sítját lakták, a kazárak mar megmaradtak.

leány koronkint lehajolt s leszállított egy-egy kekéje börtényt, vagy győngyágyrárt.

Az ifju visszafolyott lekezettel nézte őket s nem vesztelte el egyetlen mozdulatukat sem. A két nő egyenesen lőle tartott s egyszer csak megfűretné álltak meg elötte.

Szentiray fölgrott a pázsitrol.

— Pardon, nem akartuk zavarni. Es az idősebb nő ószatonszerűleg megfogta a leány kezét. A férfi némán hajolt meg elölkük, a mi a hölgyek könyved föbólintással fogadták. Aztán visszafordultak s megindultak arra, a honnan jöttek volt.

Szentiray addig nézett utánok, a mi csak eltűntek a fak között. Aztán ismét lekekdült és teljesen átadta magát az édes semmitlenség gyönyörűségének. Talán el is szenderedett e közönyben s nem is tudta mennyi idő telt el a találkozás óta, a mikor egyszer csak megszűllötta valaki.

A fekete ruhás asszony állott elötte.

— Bocsanat, uram, de én és leányom tartva-dunk s nem tudunk hazatalálni. Aitól eltűntek, reánk estelek. Nem volna olyan szives megmutatni nekünk az utat Alma felé?

Szentiray a tökéletes világi udvariasságával ugrott föl a pázsitrol. A fehér ruhás leány ott állott pár lépésnyire, az anyja háta mögött. — Ha megengedik, elkísérem nagysidekát. Az én utam is arra visz. A hölgyek eleinte szabódtak, de végre mégis elfogadták a kíséretet. — Márakai Tivadar a novem, mutatta be magát az ifju. (A katasztrófa óta csak nemesi előnévet használta. A másik neve nagyon ósmerős lett az egész országban. A kasmói botrány híru világlángosan terjedt el mindenütt.) A kis társaság megindult, kifelé az erdőből. Orvay Barabányos Gyulánál és leánya Ida, szintén a fővárosból kerültek ide. Mint az asszony elbeszélte Szentiraynak, levegőözletetartásról szűk-ségök s az orvosuk kiváltkéve ólt Alma-ra. Nem az a falu, a hol Szentiray lakott. A szomszédos. De a két közögy olyan közel volt egymáshoz, hogy a kakasok hajnalban öszkekörölköltek. Egy óráig tartott a közös ut. Alma hátrában a hölgyek megköszönték a hazafelutást s Szentiray egyedül folytatta útját hazafelé . . .

IV. Es másnap megint találkoztak . . . és harmadnap megint . . . és azoutul mindennap . . .

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése 1900. márczius 31.

Időjárás borult. Vízjárás reggel 7 órakor 313 cm. Hőmérséklet reggel 7 órakor + 3 C. Legsúlyosabb reg. 7 óra 760 mm.

A) Árutőzsde.

I. Gabonaszemek. - Árak koronaértékben.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokatlan keszkenységben 50 kg-r. kint. - A minőség sely heklotterentek és kiogrammonkjint.

Table with columns for grain types (Buzza, Árpa, Kékes, Zab, Tengeri, Repce) and their prices per 50 kg.

Table with columns for oil types (Rozs, Árpa, Kékes, Zab, Tengeri, Repce) and their prices per 50 kg.

II. Leaszámolt árfolyamok.

Table showing exchange rates for various currencies like the English pound, French franc, etc.

III. Különbözőféle termények.

Table listing prices for various types of flour (Dunai, Tiszai, Szécsi, etc.) and other products.

B) Értéktőzsde.

Table listing stock market prices for various companies and securities, including the Hungarian State Bank and others.

Large table of stock market prices for various companies and securities, organized into multiple columns.

FROMMMER A. HERRMAN utóda, STEINER ARMIN ajánl jutányos áron államilag ölmzárolt löhere- és luczerna-magvat, valamint kitűnő minőségű répa- és fű-magvakat.

Advertisement for HICKER ANTAL, a Hungarian royal official, with details of his services and contact information.

Advertisement for Horgony-Pain-Expeller, a medicinal product for rheumatism and other ailments, featuring an illustration of a person.

Advertisement for BÚSULÓ GENTRY, a book by GOTTIER LAJOS, available for 1 forint 50 k.

Advertisement for Budapesti Takarékpénztár, a savings bank offering various financial services and interest rates.

Advertisement for Közérdekű művek (Public Interest Works) by Lampele Róbert, listing various books and their prices.

Advertisement for HOLLANDI életbiztosító részvénytársaság (Dutch Life Insurance Company), providing details on their insurance policies.

Advertisement for Dr. KAJDACSY, a medical professional offering treatments for various ailments.

Advertisement for Eladó (For Sale) property, including details on the location and features of the real estate.

